

GEDRAGSCODE TNR

Gedragsgcode Dierenbescherming voor het vangen en terugplaatsen van verwilderde katten

**DIEREN
BESCHERMING**

Colofon

Auteur(s)

Datum 14 mei 2024

Versie 2024

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren
Dierenbescherming
Regulusweg 11
2516 AC Den Haag
T 088 81 13 000
www.dierenbescherming.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	Het vangen	5
2.	Het terugplaatsen	6
3.	Controle	7
4.	Verslaglegging en evaluatie	7

De Dierenbescherming wil bevorderen dat het aantal zwervkatten in Nederland beheersbaar blijft en zoveel mogelijk wordt teruggedrongen. Ze zet zich in voor een aanpak die rekening houdt met de intrinsieke waarde van de katten.

De Dierenbescherming vindt dat gemeentelijk en provinciaal beleid gericht moet zijn op preventie, het voorkomen dat er zwervkatten zijn en op het zo nodig diervriendelijk en effectieve beheer van populaties verwilderde katten in bebouwd gebied. Dit doet de Dierenbescherming zelf door draagvlak te creëren voor preventieve maatregelen die katteneigenaren kunnen toepassen. Het gaat om chipidentificatie, registratie en sterilisatie/ castratie (neutralisatie). Ook wordt het publiek voorgelicht over het voorkomen van verwildering bij huiskatten in de eigen omgeving.

Het beleid van de Dierenbescherming is erop gericht om verwilderde katten te vangen, steriel te maken en terug te plaatsen. Deze methode is de meest effectieve en diervriendelijke om zowel overlast als dierenleed te bestrijden. Sinds 1980 propageert de Dierenbescherming deze methode die ontleend is aan de Engelse bioloog Roger Tabor. Volgens deze deskundige heeft het ruimen van populaties geen zin. Er treedt dan een vacuümeffect op. Na het doden of wegvangen zal hun plek spoedig weer worden ingenomen door andere soortgenoten, die afkomen op de aantrekkelijke habitat en zich aldaar snel voorplanten. Overlast en dierenleed persisteren. Het beste alternatief is de TNR-methode van Tabor. TNR is het acroniem voor trap, neuter and return. Wanneer katten in een populatie niet gedood maar gevangen worden (trap) en vervolgens gecastreerd (neuter) en weer teruggezet (return) draagt dit enorm bij aan de inperking van de overlast en het welzijn van de dieren.

Teruggeplaatste dieren veroorzaken veel minder overlast omdat ze gecastreerd zijn (geen sproeien, vechten en krijsen meer). Ook groeit de populatie niet meer omdat de dieren onvruchtbaar zijn gemaakt. Uiteindelijk, mits de instroom van nieuwe dieren beperkt blijft door voldoende voorlichting aan omwonenden over chippen en neutraliseren, wordt de groep steeds kleiner. Op sommige locaties zal deze door natuurlijk verloop uitsterven, op andere is er dan in ieder geval een beheersbare situatie ontstaan.

Deze gedragscode omschrijft de handelingen die in ieder geval moeten worden verricht bij het vangen en terugplaatsen van verwilderde katten. In het Handboek Zwervkatten- en Kittenopvang 2024 vindt u een verdere praktische uitwerking van het beleid van de Dierenbescherming.

1. HET VANGEN

1.1 *Vorbereiding*

- Voorlichting omwonenden.
- Buurtonderzoek: vanggebied in kaart brengen op aantal katten, voederplekken en geschikte vanglocaties.
- Contactpersoon voor communicatie tussen omwonenden en de vangende organisatie benoemen.
- Planning met alle noodzakelijke informatie (aantal katten, contactpersonen, voedertijden en beschrijving van de omgeving) en het tijdbestek waarbinnen de vangacties zullen plaatsvinden (streefdatum).
- Informeren van buurt of contactpersoon, afspraak over tijden waarop niet gevoerd mag worden en wanneer eigen katten moeten worden binnengehouden of van een merkteken voorzien.
- Voor het vangen en uitzetten van de verwilderde katten op campings, bungalowparken en vakantieaccommodaties dient eerst toestemming te zijn verkregen van de grondgebruiker/eigenaar beheerders van deze campings, bungalowparken en vakantieaccommodaties.

1.2 *Vangen*

- Gebruik kastvallen (in de volksmond een vangkooi genoemd). Een kastval kan een valdeur oftewel een quillotinedeur hebben die van boven naar beneden dichtvalt of een vouwdeur (een klepmechanisme wat de deur van de horizontale naar de verticale positie brengt) en kenmerkt zich voor eenmalig gebruik. Zodra een dier de kastval binnenkomt sluit een vallend element de ingang af. Het dier zit gevangen en er kunnen geen andere dieren meer bij.
- De kastval moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
  - i. Degelijk en goed onderhouden (val heeft de juiste spanning)
  - ii. Voorzien van naam en telefoonnummer van de eigenaar
  - iii. Dichtklappen met een uitsparing van 2 á 3 cm vanwege staarten, bij de kastvallen met een valdeur, de vallen zijn voorzien van een (wigvormige) vergrendeling (valluikblokkering) om ontsnappen te voorkomen.
- Zorg ervoor dat de gespannen kastval minimaal één keer per dag wordt geïnspecteerd.
- Bedek na vangst de kastval zo spoedig mogelijk met een deken ter voorkoming van verdere stress.
- De kat zo spoedig mogelijk meenemen.

1.3 *Waar vangen*

Sinds 2017 is het verlenen van een ontheffing voorbehouden aan de (omgevingsdiensten) van de provincies. Elke provincie hanteert daarbij eigen beleidsregels rond het al dan niet verlenen van deze ontheffing. Over het algemeen wordt er gesproken over 3 gebieden:

- Binnen de bebouwde kom.

- Buiten de bebouwde kom, binnen een locatie waarbij minimaal 10 woningen dicht bij elkaar staan.
- Op campings, bungalowparken en vakantieaccommodaties (na toestemming van beheerder camping, bungalowpark of vakantieaccommodatie).

1.4 *Na vangst*

- Controleer de kat op eartip of halsbandje. In de opvang of bij de dierenarts kan veilig op een chip gecontroleerd worden.
- Wanneer de poes zogende is en de kittens kunnen niet gevonden worden, dient de poes direct losgelaten te worden.

2. HET TERUGPLAATSSEN

Na het castreren of steriliseren worden de katten teruggeplaatst in hun oude leefomgeving. Tijdens de operatie is een merkteken aangebracht (Bij voorkeur een eartip en een chip. Een kat mag maximaal 2 ingrepen ter identificatie hebben. Uit deze merktekens moet duidelijk zijn af te leiden dat de kat steriel is gemaakt.

2.1 *Wanneer terugplaatsen*

- Het terugplaatsen kan pas plaatsvinden nadat de dieren zijn hersteld van de castratie (gezonde katers na 24 uur) of sterilisatie (gezonde poezen na 4 nachten).
- Het terugplaatsen kan het beste in de schemering plaatsvinden.
- De buurtcoördinator of contactpersoon wordt ingelicht over het terugzetten van de dieren, zodat weer beperkt bijgevoerd kan worden.

2.2 *Waar terugplaatsen*

- Op de locatie waar de katten zijn gevangen (zie 1.3).

2.3 *Niet terugplaatsen*

De verwilderde katten niet terugplaatsen in de volgende situaties:

- ernstig zieke dieren, zulks ter beoordeling van een dierenarts,
- omgeving van de populatie is niet veilig of niet meer geschikt,
- in andere dan de onder 2.2 genoemde gebieden,
- ingeval de katten mogelijk herplaatsbaar zijn.
- Verwilderde katten mogen nooit in natuurgebieden worden uitgezet.

2.4 *Monitoring*

De teruggeplaatste populaties worden gemonitord (conditie van de katten, aantal katten, nieuwkomers en andere variabele omstandigheden)

2.5 Verslaglegging

De desbetreffende opvanglocaties, dierenambulances, zwervkattenwerkgroepen van de dierenbescherming moeten nauwkeurig aangeven hoeveel katten worden gevangen en hoeveel teruggeplaatst (vermelding registratienummer), op welke locatie, hoeveel dieren elders zijn ondergebracht en hoe de nazorg is verricht. Deze gegevens moeten eens per kwartaal bij voorkeur digitaal worden doorgegeven aan de medewerker die de landelijke registratie bijhoudt. e-mail: zwerfkat@dierenbescherming.nl

3. CONTROLE

Bij niet naleving van deze gedragscode zal er door of namens de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren een onderzoek worden ingesteld, en aan de hand hiervan besluit de NVBD om op te treden tegen de overtreder. Zo nodig zal de machtiging worden ingetrokken.

4. VERSLAGLEGGING EN EVALUATIE

Voor de afloop van de geldingsduur van de ontheffing levert de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren een overzicht aan de Provincie van de aantallen gevangen katten, de locaties van terugplaatsing en een evaluatie van de wijze waarop de ontheffing heeft uitgewerkt.

De verslaglegging en de evaluatie vormen de basis voor de besluitvorming over verlenging van de ontheffing.